

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

- 1.1 Tên môn học: **PHÁT TRIỂN HỌC / XÃ HỘI HỌC PHÁT TRIỂN**
1.2 Mã môn học: **SOCI3213**
1.3 Khoa/Ban phụ trách: **Khoa XHH-CTXH-ĐNAH**
1.4 Số tín chỉ: **02 LT (02LT/0TH)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

- Môn học nhằm cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản có liên quan đến phát triển như: phát triển, công bằng xã hội, tiến bộ xã hội, phát triển bền vững ... Đồng thời, môn học này cũng thảo luận về mối liên hệ giữa phát triển với các vấn đề xã hội, thông qua đó làm rõ thêm những tranh luận diễn ra giữa các nhà khoa học xã hội.
- Sinh viên sẽ xem xét toàn diện những tác động của quá trình toàn cầu hóa đến các nước trên thế giới, đặc biệt là các nước đang phát triển. Đồng thời, những vấn đề nảy sinh trên con đường công nghiệp hóa-hiện đại hóa cũng sẽ được nghiên cứu cụ thể như: môi trường và phát triển, giáo dục, tri thức và phát triển, an sinh xã hội, giới và phát triển ...
- Trong khi thảo luận về những yếu tố có ảnh hưởng trực tiếp đến quá trình phát triển của tại các quốc gia, sinh viên cũng cần chú ý đến các thước đo về nghèo đói và bất bình đẳng cũng như những tranh luận phổ biến trong giới khoa học về hai khái niệm này.

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1 Mục tiêu chung

- Môn học nhằm cung cấp cho sinh viên toàn bộ kiến thức về tình trạng phát triển hay chậm phát triển tại một quốc gia. Ngoài việc trang bị kiến thức, sinh viên sẽ được khuyến khích phát triển khả năng tư duy phân tích dưới góc nhìn của ngành xã hội học. Cuối cùng, môn học này sẽ giúp hoàn thiện về mặt kiến thức, kỹ năng và thái độ của một cử nhân ngành xã hội học và các ngành học khác có liên quan

3.2 Mục tiêu cụ thể

3.2.1 Kiến thức

- Hiểu được các khái niệm cơ bản của phát triển học như: phát triển là gì? tăng trưởng là gì? tiến bộ xã hội là gì? phát triển bền vững ? nghèo tuyệt đối, nghèo tương đối, chiến lược về các nhu cầu cơ bản, phát triển từ bên dưới,...
- Sinh viên hiểu được những lý thuyết cơ bản trong môn học như: hiện đại hóa, lý thuyết về tình trạng chậm phát triển, hệ thống thế giới, lý thuyết phụ thuộc ... đồng thời có thể vận dụng các lý thuyết này để giải thích các hiện tượng trong xã hội Việt Nam
- Phân tích được các mối tương quan giữa một số vấn đề của các nước đang phát triển như: môi trường và phát triển, giới và phát triển, vốn xã hội và phát triển, vấn đề toàn cầu hóa

3.2.2 Kỹ năng

- Thông qua thuyết trình và thảo luận trong lớp, sinh viên sẽ có kỹ năng diễn đạt và trình bày vấn đề nghiên cứu trước lớp, kỹ năng thảo luận nhóm ...
- Có kỹ năng phân tích nhằm đi đến những nhận định khách quan về các vấn đề liên quan đến phát triển

3.2.3 Thái độ

- Sinh viên sẽ nhận thức được tầm quan trọng của môn học này trong việc hoàn thiện về kiến thức và kỹ năng sau khi ra trường
- Sinh viên sẽ được rèn luyện thái độ học tập chủ động

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1	<u>CHƯƠNG 1:</u> DẪN NHẬP VỀ PHÁT TRIỂN HỌC- NHỮNG KHÁI NIỆM THEN CHỐT	1.1 Bối cảnh ra đời của môn học 1.2 Những khái niệm then chốt của môn học: phát triển, tăng trưởng kinh tế, tiến bộ xã hội là gì, phát triển bền	4,5	4,5	-	-	1. Hồ Sĩ Quý (2011), “ <i>Tiến bộ xã hội, một số vấn đề về mô hình phát triển ở Đông Á và Đông Nam Á</i> ”, NXB Tri Thức, tr 19-

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		vững ... 1.3 Mục tiêu nghiên cứu của xã hội học phát triển 1.4 Các nội dung chủ yếu của xã hội học phát triển					84 2. Trần Xuân Kiêm. 2012. <i>Phát triển học</i> (tài liệu hướng dẫn học tập), Đại học Mở Tp HCM
2	CHƯƠNG 2: NGHÈO ĐỐI VÀ BẤT BÌNH ĐẲNG TRONG PHÁT TRIỂN	2.1 Khái niệm về nghèo đói 2.2 Biến dạng của tình trạng nghèo đói trong Thế giới Thứ ba, quan điểm của Amartya Sen về nghèo đói. 2.3 Nguyên nhân của sự nghèo đói 2.4 Những tranh luận chủ yếu về nghèo đói 2.5 Xác định đối tượng nghèo và đo lường mức độ nghèo 2.6 Bất bình đẳng 2.7 Bất bình đẳng- nghèo khổ trên phương diện phân phối 2.8 Đo lường bất bình đẳng 2.9 Các lý thuyết về sự nghèo đói và bất bình đẳng 2.10 Nỗ lực xóa đói,	4,5	3,5	1	-	1. Amartya Sen (1999-ebook), “ <i>Nghèo đói là bị tước đoạt năng lực</i> ” trong sách “ <i>Phát triển là quyền tự do</i> ”, NXB Thống kê, tr.105-132 2. Nguyễn Trọng Hoài, (2013), “ <i>Nghèo đói và bất bình đẳng trong quá trình phát triển</i> ” trong sách “ <i>Kinh tế phát triển</i> ”, NXB Lao động, tr.113-163 3. Trần Xuân Kiêm. 2012. <i>Phát triển học</i> (tài liệu hướng dẫn học tập), Đại học Mở Tp HCM

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		giảm nghèo và hạn chế bất bình đẳng ở các quốc gia					
3	<u>CHƯƠNG 3</u> LÝ THUYẾT HIỆN ĐẠI HÓA	3.1 Dẫn nhập 3.2 Những nguồn gốc lý luận của lý thuyết hiện đại hóa 3.3 Lý thuyết hiện đại hóa: truyền thống đối lập với hiện đại 3.4 Những tác giả lớn của lý thuyết hiện đại hóa: T.Parsons, Lerner, Rostow... 3.5 Nhận xét, đánh giá	4,5	4	0,5		1) Trần Xuân Kiêm. 2012. <i>Phát triển học</i> (tài liệu hướng dẫn học tập), Đại học Mở Tp HCM
4	<u>CHƯƠNG 4:</u> CÁC LÝ THUYẾT KHÁC VỀ TÌNH TRẠNG PHÁT TRIỂN	4.1 Dẫn nhập 4.2 Lý thuyết Marxist về CNTB và xung đột giai cấp 4.3 Lý thuyết về tình trạng phụ thuộc của thế giới thứ ba 4.4 Lý thuyết hệ thống thế giới 4.5 Lý thuyết lấy nhà nước làm trung tâm 4.5 Nhận xét-bình luận	4,5	4	0,5	-	1. Nguyễn Xuân Nghĩa, “ <i>Phát triển và chậm phát triển nhìn từ góc độ các mô hình lý thuyết XHH</i> ”, TC Khoa học, đại học Mở Tp HCM 2. Trần Xuân Kiêm. 2012. <i>Phát triển học</i> (tài liệu hướng dẫn học tập), Đại học Mở Tp HCM

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
5	<u>CHƯƠNG 5:</u> DÂN SỐ VÀ PHÁT TRIỂN	5.1 Dẫn nhập 5.2 Bức tranh về dân số thế giới 5.3 Vấn đề gia tăng dân số, mối tương quan giữa dân số và phát triển 5.4 Những nguyên nhân thực sự của nạn đói 5.5 Nhận xét-tổng kết	4	4	-	-	1. Sen, Amartya (1999-ebook), <i>Development as freedom</i> (bản dịch tiếng Việt: <i>Phát triển là quyền tự do</i> . NXB Thống kê, Hà Nội 2. Trần Xuân Kiêm. 2012. <i>Phát triển học</i> (tài liệu hướng dẫn học tập), Đại học Mở Tp HCM
6	<u>CHƯƠNG 6:</u> TOÀN CẦU HÓA VÀ PHÁT TRIỂN	6.1 Dẫn nhập 6.2 Toàn cầu hóa và gương mặt con người 6.3 Những cơ hội, lợi ích và thách thức của toàn cầu hóa đối với các quốc gia đang phát triển 6.4 Quản lý quốc gia và toàn cầu hóa 6.5 Những nhận định kết luận	4	4	-	-	
7	<u>CHƯƠNG 7:</u> VỐN XÃ HỘI VÀ PHÁT TRIỂN	7.1 Dẫn nhập 7.2 Lịch sử của khái niệm 7.2 Đo lường vốn xã hội: một số nghiên cứu điển hình 7.3 Quan điểm của: Bourdieu, James Coleman, Putnam,	4	3,5	0,5	-	1) Sen, Amartya (1999-ebook), <i>Development as freedom</i> (bản dịch tiếng Việt: <i>Phát triển là quyền tự do</i> . NXB Thống kê, Hà Nội 2) Trần Xuân

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		Francis Fukuyama, Hernando De Soto 7.4 Vốn xã hội, sự tăng trưởng kinh tế và nghèo đói					Kiên. 2012. <i>Phát triển học</i> (tài liệu hướng dẫn học tập), Đại học Mở Tp HCM

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1 Tài liệu chính

- Sen, Amartya 1999 (ebook), *Development as freedom* (bản dịch tiếng Việt: *Phát triển là quyền tự do*. NXB Thống kê, Hà Nội
- Trần Xuân Kiên. 2012. *Phát triển học* (tài liệu hướng dẫn học tập), Đại học Mở Tp HCM.

5.2 Tài liệu tham khảo thêm:

- Hồ Sĩ Quý. 2011. *Tiến bộ xã hội: một số vấn đề về mô hình phát triển ở Đông Á và Đông Nam Á*. Nxb Tri Thức
- Lê Ngọc Hùng. 2004. *Xã hội học kinh tế*. Hà Nội, NXB Chính trị
- Nguyễn Trọng Hoài. 2013. *Kinh tế phát triển*. NXB Lao động
- Nguyễn Xuân Nghĩa. 2006. “*Phát triển và chậm phát triển từ góc độ các mô hình lý thuyết xã hội học*”, Tạp san Khoa học đại học Mở-BC Tp HCM, số 2

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Quy định thang điểm : 10

Stt	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	Đi học đầy đủ, tham gia phát biểu, thảo luận	10%
	Kiểm tra giữa kỳ (trắc nghiệm +thuyết trình)	30%
2	Thi cuối kỳ	60%

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	<ul style="list-style-type: none">- Bối cảnh ra đời của môn học- Những khái niệm then chốt của môn học: phát triển, tăng trưởng kinh tế, tiến bộ xã hội là gì, phát triển bền vững ...- Mục tiêu nghiên cứu của xã hội học phát triển- Các nội dung chủ yếu của xã hội học phát triển	
2.	Buổi 2	<ul style="list-style-type: none">- Khái niệm về nghèo đói- Biến dạng của tình trạng nghèo đói trong Thế giới Thứ ba, quan điểm của Amartya Sen về nghèo đói.- Nguyên nhân của sự nghèo đói- Những tranh luận chủ yếu về nghèo đói- Thảo luận nhóm- Xác định đối tượng nghèo và đo lường mức độ nghèo- Bất bình đẳng- Bất bình đẳng-nghèo khổ trên phương diện phân phối- Đo lường bất bình đẳng- Các lý thuyết về sự nghèo đói và bất bình đẳng- Nỗ lực xóa đói, giảm nghèo và hạn chế bất bình đẳng ở các quốc gia	
3.	Buổi 3	<ul style="list-style-type: none">- Dẫn nhập- Những nguồn gốc lý luận của lý thuyết hiện đại hóa- Lý thuyết hiện đại hóa: truyền thống đối lập với hiện đại- Thảo luận nhóm- Những tác giả lớn của lý thuyết hiện đại hóa:	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
		T.Parsons, Lerner, Rostow... - Nhận xét, đánh giá	
4.	Buổi 4	- Dẫn nhập - Lý thuyết Marxist về CNTB và xung đột giai cấp - Lý thuyết về tình trạng phụ thuộc của thế giới thứ ba - Thảo luận nhóm - Lý thuyết hệ thống thế giới - Lý thuyết lấy nhà nước làm trung tâm - Nhận xét-bình luận	
5.	Buổi 5	- Dẫn nhập - Bức tranh về dân số thế giới - Vấn đề gia tăng dân số, mối tương quan giữa dân số và phát triển - Những nguyên nhân thực sự của nạn đói - Nhận xét-tổng kết - Kiểm tra giữa kỳ (trắc nghiệm)	
6.	Buổi 6	- Dẫn nhập - Toàn cầu hóa và gương mặt con người - Những cơ hội, lợi ích và thách thức của toàn cầu hóa đối với các quốc gia đang phát triển - Quản lý quốc gia và toàn cầu hóa - Những nhận định kết luận	
7.	Buổi 7	- Dẫn nhập - Lịch sử của khái niệm - Đo lường vốn xã hội: một số nghiên cứu điển hình - Quan điểm của: Bourdieu, James Coleman, Putnam, Francis Fukuyama, Hernando De Soto	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
		<ul style="list-style-type: none"> - Thảo luận nhóm - Vốn xã hội, sự tăng trưởng kinh tế và nghèo đói 	

8. GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN

- Họ và tên : ĐỖ HỒNG QUÂN
- Chức danh, học hàm, học vị : Giảng viên – Thạc sĩ

PHỤ TRÁCH KHOA

HÀ MINH TRÍ